

Міністерство освіти і науки України
Полтавський національний педагогічний університет
імені В.Г.Короленка

Факультет історії та географії

Кафедра географії та методики її навчання

Туристичне країнознавство

Методичні рекомендації з освоєння дисципліни
для студентів 2-го курсу 3-й семестр

підготовки здобувачів освітнього ступеня «бакалавр»

Галузь знань

24 Сфера обслуговування

Спеціальність

242 Туризм

Полтава
2019

УДК 908:796.5(075.8)
Ш-95

Рецензенти:

1. *Єрмаков В.В.* – кандидат географічних наук, доцент, доцент кафедри географії та методики її навчання Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г.Короленка.
2. *Логвин М.М.* – кандидат географічних наук, доцент кафедри туристичного та готельного бізнесу ВНЗ Укооспілки «Полтавський університет економіки і торгівля».

Затверджено вченою радою Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка
(протокол № 4 від 31.10.2019 р.)

Шуканова А.А. Туристичне країнознавство. Методичні рекомендації з освоєння дисципліни для студентів II курсу спеціальності 242 Туризм. – Полтава, Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г. Короленка, 2019. – 24 с.

У методичних рекомендація міститься програмний матеріал з дисципліни «Туристичне країнознавство», який поділений на два змістових модулі. До кожного модуля розроблено рекомендації для теоретичної, практичної, індивідуальної та самостійної роботи студентів.

© А.А. Шуканова, 2019

© ПНПУ імені В.Г.Короленка

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
I. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЩО ПРИСВОЮЮТЬСЯ СТУДЕНТАМ....	4
II. СТРУКТУРА МОДУЛІВ.....	5
III. ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ, ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ ТА ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ.....	6
III.1. МОДУЛЬ 1. Туристичне країнознавство як навчальна та наукова дисципліна. Теорія і методика туристичного вивчення країни	6
III.2. МОДУЛЬ 2. Туристична характеристика країн Європейського регіону	8
IV. ДОДАТКИ.....	17
V. ЛІТЕРАТУРА.....	24

ВСТУП

Туристичне країнознавство є наукою і навчальною дисципліною, яка комплексно вивчає країни і регіони світу, досліджує, систематизує й узагальнює дані про їхні рекреаційні ресурси, туристичні об'єкти, природу, населення, внутрішні просторові відмінності.

На сучасному етапі країнознавчі дослідження в туризмі мають переважно природно-історичне і соціально-економічне спрямування, що зумовлюється особливостями розвитку туризму в різних країнах та викликає інтерес у туристів.

Мета вивчення навчальної дисципліни: набуття майбутніми фахівцями сфери туризму знань про просторово-територіальну організацію держав світу, вмінь скласти туристичну характеристику країн і регіонів світу

Очікувані результати навчання з дисципліни:

- 1) розуміти роль і місце туристичного країнознавства в системі географічних наук;
- 2) знати термінологію, поняття, визначення, що використовуються в країнознавчих дослідженнях;
- 3) пояснювати науково-теоретичні та методологічні основи туристичної характеристики країн і регіонів світу;
- 4) характеризувати країни – лідери туристичних регіонів світу;
- 5) називати критерії класифікації туристських макрорегіонів;
- 6) визначати місце окремих країн на туристичному ринку світу;
- 7) знати типову програму країнознавчого дослідження в туристичному бізнесі;
- 8) скласти туристичну характеристику країн – лідерів провідних туристичних регіонів світу за типовим планом характеристики;
- 9) добирати спеціальну туристичну інформацію про країну;
- 10) визначати особливості туристичної спеціалізації окремих регіонів і країн світу.

Особливо важлива роль країнознавства в сучасних умовах посилення світогосподарських зв'язків, зокрема, в туристсько-рекреаційному освоєнні держав. Глибокий країнознавчий аналіз – основа розумного освоєння країн, регіонів, стійкого їх розвитку. Доведено, що рівень розвитку міжнародного туризму, попит на туристичний продукт багато в чому залежать від рівня соціально-економічного розвитку країни, а значить, і доходів держави, населення.

I. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЩО ПРИСВОЮЮТЬСЯ СТУДЕНТАМ

Визначення рівня сформованості дисциплінарних компетентностей (результатів навчання) здійснюється за результатами поточного і підсумкового контролю. Поточний контроль здійснюється за певним розділом (темою) робочої програми дисципліни під час практичних занять у формі усного опитування та оцінки участі у дискусії за питаннями для обговорення, письмового виконання завдань практичних робіт, письмових контрольних робіт (по завершенню змістового модуля), перевірки та захисту індивідуального завдання.

Комплексне оцінювання рівня сформованості дисциплінарних компетентностей за семестр здійснюється у форму заліку, як сума балів, які отримали студенти за змістові модулі.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Поточний, модульний контроль та самостійна робота										Сума
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2					100
T1	T2	T3	T4	МКР	T1	T2	T3	T4	МКР	
10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	

II. СТРУКТУРА МОДУЛІВ

Змістовий модуль № 1 Туристичне країнознавство як навчальна та наукова дисципліна. Теорія і методика туристичного вивчення країни

Тема 1. Теоретичні основи туристичного країнознавства

Тема 2. Районування в туристичному країнознавстві

Тема 3. Географія видів туризму

Тема 4. Програма країнознавчого дослідження

Разом за модуль

Змістовий модуль № 2 Комплексна туристична характеристика країн і регіонів світу. Тема 1. Туристична характеристика країн Європейського регіону.

Тема 1.1 Європейський туристичний макрорегіон – найвідвідуваніший туристичний регіон світу.

Тема 1.2. Західноєвропейський туристичний регіон.

Тема 1.3. Північноєвропейський туристичний регіон.

Тема 1.4. Південно-європейський (Середземноморський) туристичний регіон.

Тема 1.5. Центрально-Східноєвропейський туристичний регіон.

III. ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ, ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ ТА ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ

III.1. МОДУЛЬ 1. Туристичне країнознавство як навчальна та наукова дисципліна. Теорія і методика туристичного вивчення країни

Практичне заняття 1. Теоретичні основи туристичного країнознавства.

Мета: вивчити основні терміни і поняття в країнознавстві, навчитись добирати статистичні і літературні джерела.

Обладнання: карти «Рекреаційні ресурси», «Туризм», «Туристичний атлас світу», контурна карта Європи.

Питання для обговорення

1. Країнознавство як навчальна дисципліна. Місце країнознавства в системі наукових знань і географічних наук.
2. Завдання, методи дослідження і функції туристичного країнознавства.
3. Теорії, які використовує туристичне країнознавство.
4. Територія та її характеристики в країнознавстві.

Завдання 1. Накресліть схему «Внутрішня структура країнознавства», показавши в ній місце «Туристичного країнознавства».

Завдання 2. Дайте визначення поняттю «материк», «частина світу». Яка принципова різниця між цими поняттями? Назвіть материки і частини світу. На контурну карту нанесіть географічну межу між Європою і Азією. Надпишіть основні географічні об'єкти, по яким проводиться названа межа.

(Кордон між Європою і Азією проходить по східних схилах Уральських гір, р. Емба, північним і східним узбережжям Каспійського моря до Кума-Маничської западини, далі по річках Кума і Манич до гирла Дону, через Азовське море і Керченську протоку в Чорне море, через протоку Босфор в Мармурове море, через протоку Дарданелли в Егейське море, далі по Середземному морю до Гібралтарської протоки.)

Завдання 3. На контурній карті позначте межі туристичних субрегіонів Європи за версією UNWTO і підпишіть їх назви. В межах кожного субрегіону (за матеріалами додатків 1, 2) виділіть країну-лідера за потужністю туристичних потоків і позначте кількість міжнародних туристичних прибуттів (в млн. туристів). Вкажіть чинники, які сприяли розвитку туризму у вказаних країнах.

Завдання 4. Проаналізуйте динаміку туристичних прибуттів в розрізі туристичних субрегіонів Європи (за даними табл. 1).

Таблиця 1. Міжнародні туристичні прибуття (за даними ЮНВТО)

Регіон (субрегіон)	2000 р.		2011 р.		2018 р.	
	млн	%	млн	%	млн	%
<i>Світ</i>	674	100	980	100	1401	100
Розвинуті економіки	417		523	53,4	762	54,4
КЦР	257		457	46,6	639	45,6
<i>Регіони:</i>						
Європа	385,1		502,8	51,3	710	50,7
Північна	43,7		60,9	6,2	78,9	5,6
Західна	139,7		158,3	16,2	200,4	14,3
Центрально-Східна	69,3		100,8	10,3	141,5	10,1
Південно-Середземноморська	132,5		182,8	18,6	289,4	20,7

Для аналізу таблиці послідовно дайте відповідь на такі запитання:

1. Яка частка Європейського регіону у світових туристичних потоках станом на 2018 р. Як вона змінилася порівняно з 2000 р.?

2. Який субрегіон Європи приймає найбільше туристів? Яка його частка в туристичних потоках в масштабах Європи, світу?

3. Який субрегіон Європи продемонстрував найбільше зростання туристичних потоків в 2018 р. порівняно з 2000 р.?

Завдання для самостійної роботи. 1. На контурній карті позначте райони розвитку озерного, гірського та пляжно-купального туризму в Європі (за даними додатків 1-3).

2. Підготуйте повідомлення про один із основних районів туризму в Європі за варіантами:

1 варіант Озерний туризм

2 варіант Гірський туризм

3 варіант Пляжно-купальний туризм

4 варіант Екологічний туризм (по одному з природних об'єктів Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО).

Повідомлення включає письмову розповідь і слайд-шоу (тематична добірка фотографій) або презентацію.

Література

1. Парфіненко А.Ю. Туристичне країнознавство : навчальний посібник / А.Ю. Парфіненко. – Х. : Бурун Книга, 2009. – 288 с.

2. Теоретичні основи країнознавства : підручник / Н.В. Антонюк, М.П. Мальська, Ю.С. Занько, Н.М. Ганич. – К. : Знання, 2011. – 326 с.

3. World Tourism Organization (2019), *International Tourism Highlights, 2019 Edition*, UNWTO, Madrid, DOI: <https://doi.org/10.18111/9789284421152>

4. Алешугіна Н. О. Туристичне країнознавство у таблицях і схемах : [навч.пос.] / Н. О. Алешугіна, О. О. Зеленська, І. В. Смалъ / За ред. І. В. Смалъ. - 2012. – 416 с.

5. Мальська М. П., Гамкало М. З., Бордун О. Ю. Туристичне країнознавство. Європа.: Навч. посіб. – 2-ге вид., – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 224 с.

III.2. МОДУЛЬ 2. Туристична характеристика країн Європейського регіону

Практичне заняття 2-3. Туристична характеристика країн Північної Європи

Мета: охарактеризувати країни Північно-Європейського туристичного регіону.

Обладнання: карти «Рекреаційні ресурси», «Туризм», «Туристичний атлас світу».

Питання для обговорення

1. Європейський макрорегіон – основний туристичний регіон світу. Чинники, що сприяють розвитку туризму в регіоні.
2. Склад Північно-Європейського туристичного регіону та специфіка організації туризму в регіоні.
3. Основні туристичні об'єкти країн Північної Європи.

Завдання 1. Заповніть таблицю, за допомогою карт атласу та інтерактивної карти об'єктів Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО (<http://whc.unesco.org/en/list/en/news/1049/en/list>) вказавши назви природних та культурних рекреаційно-туристичних об'єктів привабливих для туристів та сприятливих для розвитку туристичної галузі країн Північної Європи.

Країна	Назва природного об'єкту	Назва історичного об'єкту
Данія		
Великобританія		
Ірландія		
Ісландія		
Норвегія		
Фінляндія		
Швеція		

Завдання 2. На прикладі діяльності одного із туроператорів, ознайомтесь із довідником по країнах та пам'яткою туристу, що подорожує до:

- а) Великобританії; https://joinup.ua/a_section/obshhie-svedeniya/?country=great-britain
- б) Фінляндії https://joinup.ua/a_section/obshhie-svedeniya/?country=finlyandiya.

Порівняйте візові формальності, традиції чайових та обмеження, що накладаються на поведінку туристів в цих двох країнах.

З розділу послуги-екскурсії складіть перелік екскурсійних турів, що пропонуються по цих країнах (https://joinup.ua/a_section/ekskursii/?country=great-britain , https://joinup.ua/a_section/ekskursii/?country=finlyandiya)

Великобританія	Фінляндія
1. Загальні відомості та символ (географічний образ) країни	
2. Особливості пересування транспортом всередині країни	
3. Традиції чайових	
4. Візові формальності та особливості митного контролю	
5. Обмеження, що накладаються на поведінку туристів	
6. Популярні сувеніри та традиційні страви	
7. Приклади екскурсій та їх орієнтовна вартість	

Завдання 3. Розробка рекламного буклету «Подорожуйте країнами Північної Європи». На контурній карті підпишіть образну назву тематичного

туру, пунктиром позначте маршрут та підпишіть основні туристичні пам'ятки, через які він пролягає.

Завдання для самостійної роботи. Підготуйте довідник для туриста по одній із країн Північної Європи.

Варіанти завдань: Данія, Ірландія, Ісландія, Норвегія, Швеція;

Література

1. Алешугіна Н. О. Туристичне країнознавство у таблицях і схемах : [навч. пос.] / Н. О. Алешугіна, О. О. Зеленська, І. В. Смаль / За ред. І. В. Смаля. - 2012. – 416 с.
2. Мальська М. П., Гамкало М. З., Бордун О. Ю. Туристичне країнознавство. Європа.: Навч. посіб. – 2-ге вид., – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 224 с.
3. Парфіненко А.Ю. Туристичне країнознавство : навчальний посібник / А.Ю. Парфіненко. – Х. : Бурун Книга, 2009. – 288 с.
4. Стафійчук В.І. Туристичне країнознавство: туристичні ресурси світу. Європа, Азія, Австралія та Океанія : [навч. посіб.] / В. І. Стафійчук, О. Ю. Малиновська. - К. : Альтерпрес, 2009. - 427 с.

Практичне заняття 4-5. Туристична характеристика країн Західної Європи.

Мета: охарактеризувати країни Західно-Європейського туристичного регіону.

Обладнання: карти «Рекреаційні ресурси», «Туризм», «Туристичний атлас світу».

Питання для обговорення

1. Склад Західно-Європейського туристичного регіону та специфіка організації туризму в регіоні.
2. Основні туристичні об'єкти країн Західної Європи.
3. Туристично-країнознавча характеристика Франції.

Завдання 1. Заповніть таблицю, за допомогою карт атласів та інтерактивної карти об'єктів Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО (<http://whc.unesco.org/en/list//en/news/1049/en/list>) вказавши назви природних та культурних рекреаційно-туристичних об'єктів привабливих для туристів та сприятливих для розвитку туристичної галузі країн Західної Європи.

Країна	Назва природного об'єкту	Назва історичного об'єкту

Завдання 2. На прикладі діяльності одного із туроператорів, ознайомтесь із довідником по країнах та пам'яткою туристу, що подорожує до:

а) Австрії; б) Швейцарії.

Порівняйте візові формальності, традиції чайових та обмеження, що накладаються на поведінку туристів в цих двох країнах.

З розділу послуги-екскурсії складіть перелік екскурсійних турів, що пропонуються по цих країнах.

Австрія	Швейцарія
1. Загальні відомості та символ (географічний образ) країни	
2. Особливості пересування транспортом всередині країни	
3. Традиції чайових	
4. Візові формальності та особливості митного контролю	
5. Обмеження, що накладаються на поведінку туристів	
6. Популярні сувеніри та традиційні страви	
7. Приклади популярних екскурсій та турів, їх орієнтовна вартість	

Завдання 3. Скласти маршрут країнами Західної Європи (з переліком пам'яток, які варто відвідати), який мав би попит (обрати один із варіантів): а) у молодят; б) у сімей з дітьми; в) у людей літнього віку. Обґрунтуйте свій вибір. На контурній карті підпишіть образну назву тематичного туру, пунктиром позначте маршрут та підпишіть основні туристичні пам'ятки, через які він пролягає.

Завдання для самостійної роботи. Підготуйте довідник для туриста по одній із країн Західної Європи.

Варіанти завдань: Бельгія, Ліхтенштейн, Люксембург, Монако, Нідерланди, Франція, Федеративна Республіка Німеччина;

Література

1. Алешугіна Н. О. Туристичне країнознавство у таблицях і схемах : [навч. пос.] / Н. О. Алешугіна, О. О. Зеленська, І. В. Смалъ / За ред. І. В. Смаля. - 2012. - 416 с.
2. Мальська М. П., Гамкало М. З., Бордун О. Ю. Туристичне країнознавство. Європа.: Навч. посіб. - 2-ге вид., - К.: Центр учбової літератури, 2010. - 224 с.
3. Парфіненко А.Ю. Туристичне країнознавство : навчальний посібник / А.Ю. Парфіненко. - Х. : Бурун Книга, 2009. - 288 с.
4. Стафійчук В.І. Туристичне країнознавство: туристичні ресурси світу. Європа, Азія, Австралія та Океанія : [навч. посіб.] / В. І. Стафійчук, О. Ю. Малиновська. - К. : Альтерпрес, 2009. - 427 с.

Практичне заняття 6-7. Туристична характеристика країн Центрально-Східної Європи.

Мета: охарактеризувати країни Центрально-Східної Європи як туристичного регіону.

Обладнання: карти «Рекреаційні ресурси», «Туризм», «Туристичний атлас світу».

Питання для обговорення

1. Склад Центрально-Східно-Європейського туристичного регіону та специфіка організації туризму в регіоні.
2. Основні туристичні об'єкти країн Центрально-Східної Європи.
3. Туристично-країнознавча характеристика Болгарії.

Завдання 1. Розробка рекламного буклету «Подорожуйте Росією». На контурній карті підпишіть образну назву тематичного туру, пунктиром позначте маршрут та підпишіть основні туристичні пам'ятки, через які він пролягає.

Варіанти завдань:

- а) Річковий круїзний туризм (Волга).
- б) Гірський туризм.
- в) Релігійний туризм.
- г) Лікувально-оздоровчий туризм.
- д) «Золоте кільце» Росії.

Завдання 2. Заповніть таблицю, за допомогою атласів вказавши назви природних та культурних рекреаційно-туристичних об'єктів привабливих для туристів та сприятливих для розвитку туристичної галузі країн Центрально-Східної Європи.

Країна	Назва природного об'єкту	Назва історичного об'єкту

Завдання 3. На прикладі діяльності одного із туроператорів, ознайомтесь із довідником по країнах та пам'яткою туристу, що подорожує до:

а) Угорщини; б) Польщі.

Порівняйте візові формальності, традиції чайових та обмеження, що накладаються на поведінку туристів в цих двох країнах.

З розділу послуги-екскурсії складіть перелік екскурсійних турів, що пропонуються по цих країнах.

Угорщина	Польща
1. Загальні відомості та символ (географічний образ) країни	
2. Особливості пересування транспортом всередині країни	
3. Традиції чайових	
4. Візові формальності та особливості митного контролю	
5. Обмеження, що накладаються на поведінку туристів	
6. Популярні сувеніри та традиційні страви	
7. Приклади популярних екскурсій та турів, їх орієнтовна вартість	

Завдання для самостійної роботи. Підготуйте довідник для туриста по одній із країн Центрально-Східної Європи.

Варіанти завдань: Азербайджан, Білорусія, Болгарія, Вірменія, Грузія, Естонія, Казахстан, Киргизстан, Латвія, Литва, Молдова, Росія, Румунія, Словаччина, Таджикистан, Туркменістан, Узбекистан, Чехія;

Література

1. Алешугіна Н. О. Туристичне країнознавство у таблицях і схемах : [навч.пос.] / Н. О. Алешугіна, О. О. Зеленська, І. В. Смаль / За ред. І. В. Смаля. - 2012. – 416 с.
2. Мальська М. П., Гамкало М. З., Бордун О. Ю. Туристичне країнознавство. Європа.: Навч. посіб. – 2-ге вид., – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 224 с.
3. Парфіненко А.Ю. Туристичне країнознавство : навчальний посібник / А.Ю. Парфіненко. – Х. : Бурун Книга, 2009. – 288 с.
4. Стафійчук В.І. Туристичне країнознавство: туристичні ресурси світу. Європа, Азія, Австралія та Океанія : [навч. посіб.] / В. І. Стафійчук, О. Ю. Малиновська. - К. : Альтерпрес, 2009. - 427 с.

Практичне заняття 8-9. Туристична характеристика країн Південно-Середземноморської Європи.

Мета: охарактеризувати країни Південно-Середземноморського Європейського туристичного регіону.

Обладнання: карти «Рекреаційні ресурси», «Туризм», «Туристичний атлас світу».

Питання для обговорення

1. Склад Південно-Середземноморського Європейського туристичного регіону та специфіка організації туризму в регіоні.
2. Основні туристичні об'єкти країн Південно-Середземноморської Європи.
3. Туристично-країнознавча характеристика Італії.
4. Туристично-країнознавча характеристика Туреччини.

Завдання 1. Заповніть таблицю, за допомогою карт атласів та інтерактивної карти об'єктів Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО (<http://whc.unesco.org/en/list//en/news/1049/en/list>) вказавши назви природних та культурних рекреаційно-туристичних об'єктів привабливих для туристів та сприятливих для розвитку туристичної галузі країн Західної Європи.

Країна	Назва природного об'єкту	Назва історичного об'єкту

Завдання 2. На прикладі діяльності одного із туроператорів, ознайомтесь із довідником по країнах та пам'яткою туристу, що подорожує до:

а) Греції; б) Хорватії.

Порівняйте візові формальності, традиції чайових та обмеження, що накладаються на поведінку туристів в цих двох країнах.

З розділу послуги-екскурсії складіть перелік екскурсійних турів, що пропонуються по цих країнах.

Греція	Хорватія
1. Загальні відомості та символ (географічний образ) країни	
2. Особливості пересування транспортом всередині країни	
3. Традиції чайових	
4. Візові формальності та особливості митного контролю	
5. Обмеження, що накладаються на поведінку туристів	
6. Популярні сувеніри та традиційні страви	
7. Приклади популярних екскурсій та турів, їх орієнтовна вартість	

Завдання 3. Скласти маршрут країнами Південно-Середземноморської Європи (з переліком пам'яток, які варто відвідати), який мав би попит (обрати один із варіантів): а) у молодят; б) у сімей з дітьми; в) у людей літнього віку. Обґрунтуйте свій вибір. На контурній карті підпишіть образну назву тематичного туру, пунктиром позначте маршрут та підпишіть основні туристичні пам'ятки, через які він пролягає.

Завдання для самостійної роботи. Підготуйте довідник для туриста по одній із країн Південно-Середземноморської Європи.

Варіанти завдань. Південна Європа: Албанія, Андорра, Боснія і Герцеговина, Ватикан, Іспанія, Італія, Македонія, Мальта, Португалія, Сан-Марино, Сербія, Словенія, Чорногорія;

Східно-Середземноморська Європа: Кіпр, Ізраїль, Туреччина;

Література

1. Алешугіна Н. О. Туристичне країнознавство у таблицях і схемах : [навч. пос.] / Н. О. Алешугіна, О. О. Зеленська, І. В. Смаль / За ред. І. В. Смаля. - 2012. – 416 с.
2. Мальська М. П., Гамкало М. З., Бордун О. Ю. Туристичне країнознавство. Європа.: Навч. посіб. – 2-ге вид., – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 224 с.
3. Парфіненко А.Ю. Туристичне країнознавство : навчальний посібник / А.Ю. Парфіненко. – Х. : Бурун Книга, 2009. – 288 с.
4. Стафійчук В.І. Туристичне країнознавство: туристичні ресурси світу. Європа, Азія, Австралія та Океанія : [навч. посіб.] / В. І. Стафійчук, О. Ю. Малиновська. - К. : Альтерпрес, 2009. - 427 с.

IV. ДОДАТКИ

Додаток 1

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ТУРИСТИЧНИЙ РЕГІОН

Потужність міжнародного туристичного потоку, млн туристів

Europe

International tourist arrivals and tourism receipts by country of destination

	Series	International tourist arrivals (1000)		
		2010	2017	2018*
Europe		486,268	673,265	709,990
Northern Europe		56,992	78,443	78,856
Denmark	TF	8,744	11,743	..
Finland	TCE	2,319	3,180	3,221
Iceland	TF	489	2,225	2,344
Ireland	TF	7,134	10,338	..
Norway	TF/TCE	4,767	8,252	..
Sweden	TCE	5,183	7,054	..
United Kingdom	TF	28,298	37,651	36,316
Western Europe		154,362	192,725	200,430
Austria	TCE	22,004	29,480	30,816
Belgium	TCE	7,186	8,358	9,154
France	TF	77,648	86,918	89,400
Germany	TCE	28,875	37,452	38,881
Liechtenstein	TCE	64	79	85
Luxembourg	TCE	793	1,046	1,018
Monaco	THS	279	355	347
Netherlands	TCE	10,863	17,924	19,014
Switzerland	TF	8,628	11,133	11,715
Central/Eastern Europe		98,132	134,811	141,352
Armenia	TF	887	1,495	1,652
Azerbaijan	TF	1,280	2,454	2,606
Belarus	TCE	877	2,000	2,142
Bulgaria	TF	6,047	8,683	9,273
Czech Republic	TF	8,629	13,685	..
Estonia	TF	2,511	3,244	3,234
Georgia	TF	1,067	4,069	4,757
Hungary	TF	9,510	15,785	17,152
Kazakhstan	TF	2,991
Kyrgyzstan	VF	855	4,588	..
Latvia	TF	1,373	1,950	1,948
Lithuania	TF	1,507	2,523	2,825
Poland	TF	12,470	18,400	18,623
Rep. Moldova	TCE	64	145	160
Romania	TCE	1,346	2,760	2,797
Russian Federation	VF	22,281	24,390	24,551
Slovakia	TF	5,415
Tajikistan	VF	160	431	1,250
Turkmenistan	TF
Ukraine	TF	21,203	14,421	14,207
Uzbekistan	TF
Southern/Medit. Europe		176,881	267,496	289,352
Albania	TF	2,191	4,643	5,340
Andorra	TF	1,808	3,003	3,042
Bosnia & Herzg.	TCE	365	922	1,053
Croatia	TCE	8,968	15,593	16,845
Cyprus	TF	2,173	3,652	3,939
Greece	TF	15,007	27,194	30,123
Israel	TF	2,803	3,613	4,121
Italy	TF	43,826	58,253	62,148
Malta	TF	1,339	2,274	2,599
Montenegro	TCE	1,088	1,877	2,077
North Macedonia	TCE	262	631	707
Portugal	TCE/TF	6,832	21,200	22,800
San Marino	THS	60	78	84
Serbia	TCE	683	1,497	1,711
Slovenia	TCE	1,869	3,586	4,425
Spain	TF	52,677	81,689	82,773
Turkey	TF	31,364	37,601	45,768

Source: World Tourism Organization (UNWTO) ©

* Provisi

Додаток 2

Країни-лідери за туристичними прибуттями і надходженнями від туризму, 2018 р. (за даними ЮНВТО)

Top 10 tourist arrivals 2018		in million	Top 10 tourism earners 2018		in USD billion
1	France	89	1	United States	215
2	Spain	83	2	Spain	74
3	United States	80	3	France	67
4	China	63	4	Thailand	63
5	Italy	62	5	United Kingdom	52
6	Turkey	46	6	Italy	49
7	Mexico	41	7	Australia	45
8	Germany	39	8	Germany	43
9	Thailand	38	9	Japan	41
10	United Kingdom	36	10	China	40

Додаток 3

Основні райони пляжно-купального туризму в Європі

№	Район	Країна	Центр
1	Французька Рів'єра (Лазуровий берег) - ділянка узбережжя від Тулона до Ментони (230 км)	Франція	Ніцца, Канни, Антіб, Ментона, Сент-Тропе
2	Італійські Рів'єри	Італія	<i>Адріатична Рів'єра</i> (від Равенни до Сан-Бенедетто-дель-Тронто: Ріміні, Річчоне, Каттолїка, Червія і ін.) <i>Лігурійська Рів'єра</i> - від кордону з Францією до Тоскани (Рів'єра ді Поненте: Сан Ремо, Бордігера, Аlassіо, Лоано; Рів'єра ді Леванте: Портофіно, Рапалло та ін.) <i>Венеціанська Рів'єра</i> (Лідо ді-Єзоло, Ліньяно та ін.) <i>Тосканська Рів'єра</i> (Віареджіо, Форте-дей-Мармі, Лідо- ді-Камайоре та ін.) <i>Рів'єра ді Улісс</i> (між Римом і Неаполем) <i>Неаполітанська Рів'єра</i> (Сорренто, Амальфі, Позитано та ін.) <i>Острови Італії</i> (Сицилія, Капрі, Іскья, Ельба та ін.)
3	Іспанська Рів'єра	Іспанія	Коста-Брава, Коста-дель-Маресме, Коста-Бланка, Коста-Доурада, Коста-дель-Соль та ін.
4	Адріатичне узбережжя Хорватії (Далматинське узбережжя)	Хорватія	Дубровник, Опатія, Спліт, о. Крк, Пореч, Задар, Шибеник, Пула
5	Грецьке узбережжя Егейського моря	Греція	Лутракі, Парнас, Камена Вурла, о-ва Кіклади, о. Евбея, п-ів Халкідікі, о. Родос, арх. Додеканес, о. Корфу, о. Санторін
6	Курорти Чорноморського узбережжя Болгарії	Болгарія	Варна, Золоті Піски, Дружба, Албена, Сонячний Берег, Несебр, Созопол, Бургас, Св. Олени
7	Курорти	Румунія	Мамая, Ефорія, Констанца, Пояна-Брашов

	Чорноморського узбережжя Румунії		
8	Курорти Туреччини	Туреччина	Кемер, Фетхіє, Мармарис, Анталія, Аланья, Белек, Бодрум
9	Курорти Середземноморського узбережжя Ізраїлю	Ізраїль	Ейлат, Нетанія, Герцлія

Додаток 4

Основні райони гірського туризму в Європі

№	Район	Країна	Центр
1	Альпійський (на висотах до 500 м переважає піший туризм; від 1 000 до 2 000 м - гірськолижний; від 2 000 до 3 000 м – гірськолижний спорт і альпінізм)	Австрія	Санкт-Антон, Кітцбюель, Інсбрук, Капрун, Цель-ам-Зее
		Швейцарія	Ароза, Давос, Санкт-Моріц, Вербье, Церматт, Інтерлакен
		Франція	Шамоні, Гренобль, Мерібель, Куршевель і ін. – близько 400 курортів
		Італія	Бороміо, П'ємонт, Кортіна-д'Ампецо
		Німеччина	Гарміш-Партенкірхен, Оберстдорф, Райт-ім-Вінкль
		Ліхтенштейн	Вадуц
		Словенія	Марібор, Краньська Гора
2	Середньовисотні гори Центральної Європи (Судети, Карпати, Ріла, Родопи, Пірін, Високі Татри)	Німеччина	Оберхоф, Обервізенталь
		Польща	Закопане
		Словаччина	Штрбське-Плесо
		Румунія	Синая, Предял
		Болгарія	Боровець, Пампорово
		Україна	Буковель

Додаток 5

Основні райони озерного туризму в Європі

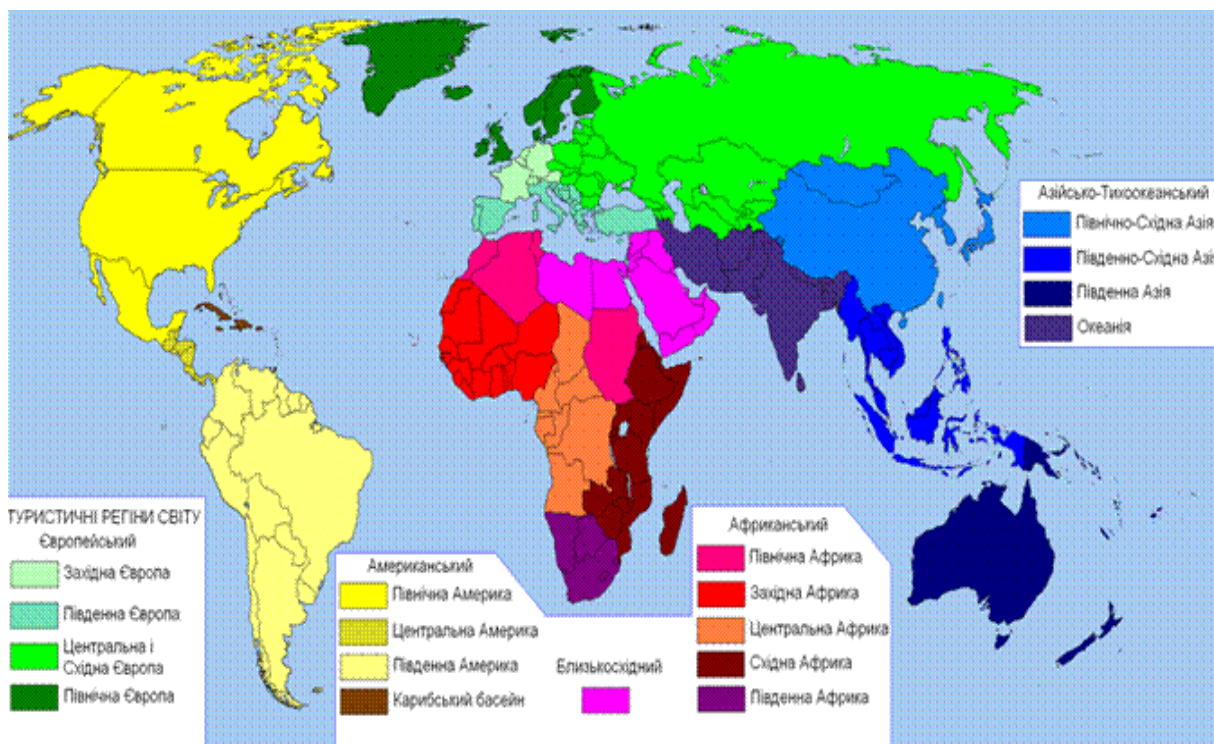
№	Район	Країна
1	Озерний край (Сайма, Хауківесі, Каллавесі і ін.)	Середня Фінляндія
2	Регіон Гьоталанд та історична провінція Смоланд (Венерн, Веттерн)	Швеція
3	Мьеса (зона відпочинку Гудбрансдаль)	Норвегія
4	Кашубське і Мазурське (Поморське) поозер'я	Польща
5	Мекленбургське поозер'я; район Баварських Альп (Боденське, Тітізее, Кімзее, Аммерзее і ін.)	Німеччина
6	Район Французьких Альп (Женевське і ін.)	Франція
7	Район Швейцарських Альп (Боденське, Женевське, Невшательське, Цюрихське та ін.)	Швейцарія
8	Район Австрійських Альп (Боденське, Нойзідлер-зее, Вертер-Зее, Мондзее та ін.)	Австрія
9	оз. Балатон	Угорщина
10	Озера Ломбардії (Лаго-Маджоре, Ізео, Гарда, Комо, Лугано)	Італія

Завдання для самостійної роботи. Вивчити політичну карту Європи

Цифрами на карті позначено країни
Європейського туристичного регіону:

1	17	33
2	18	34
3	19	35
4	20	36
5	21	37
6	22	38
7	23	39
8	24	40
9	25	41
10	26	42
11	27	43
12	28	44
13	29	45
14	30	46
15	31	47
16	32	48

Туристичні регіони світу

Контурна карта Європи

План комплексної туристично-країнознавчої характеристики країни

- 1) **загальні відомості про країну:** повна офіційна назва; рекреаційно-географічне положення; територія та кордони;
- 2) **природні рекреаційні ресурси країни:** рельєф; клімат; водні ресурси (внутрішні і морські); рослинний і тваринний світ; природоохоронні території (заповідники, національні парки); унікальні природні явища та об'єкти. Оцінка природно-рекреаційних ресурсів для розвитку певних видів туризму;
- 3) **культурно-історичні рекреаційні ресурси країни:** коротка історична довідка; основні історичні, археологічні, архітектурні пам'ятки, твори монументального мистецтва; етнографічні особливості країни; фольклор, музеї;
- 4) **соціально-економічні умови і ресурси розвитку туризму:** структура населення, трудові ресурси, рівень економічного розвитку країни, транспортна доступність території тощо;
- 5) **характеристика туристичної галузі країни:** етапи розвитку туризму в країні, туристична інфраструктура: органи управління туризмом, матеріально-технічна база, фірми туроператори та турагенти, центри підготовки кадрів. Динаміка турпотоків. Рекламно-інформаційне забезпечення розвитку туризму. Місце країни на міжнародному ринку туристичних послуг. Популярні екскурсії та атракції.
- б) **туристичне районування території країни,** основні туристичні райони і центри країни, їх характеристика;
- 7) **поради туристам.**

Висновок: узагальнюючий образ країни та оцінка перспектив розвитку в'їзного і виїзного туризму.

Список використаних джерел

V. ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Географія: світи, регіони, концепти : Пер. з англ.; Передмова та розділ «Україна» О.Шаблія/ Г.Блій, П.Муллер, О.Шаблій. – К.: Либідь, 2004. – 740 с.: іл. – Бібліогр.: с.690– 694.-Глосарій: с.695.
2. Дубович І. Країнознавчий словник-довідник/ Львів. нац. ун-т ім. І.Франка. – 2-е вид. – Л.: Панорама, 2003. – 580 с.
3. Мальська, М. П. Туристичне країнознавство. Європа [Текст] : навч. посіб. для студ. вищих навч. закл. / Марта Пилипівна Мальська, Михайло Зенонович Гамкало, Ореста Юрійовна Бордун. – 2-е вид., стер. – Київ : Центр учбової літератури, 2010. – 224 с. – Бібліогр. : с. 220-221 (45 назв). – Режим доступу: <http://elcat.pnpu.edu.ua/docs/Масальська тур. краєзнавство.pdf>. – 978-966-364-834-7.
4. Смаль І.В. Туристичні ресурси світу / І. Смаль. – Ніжин: Видавництво Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя, 2010. – 336 с. – Режим доступу: http://tourlib.net/books_ukr/smal.htm
5. Парфіненко А.Ю. Туристичне країнознавство : навчальний посібник / А.Ю. Парфіненко. – Х. : Бурун Книга, 2009. – 288 с.
6. Парфіненко, А. Ю. Туристичне країнознавство [Текст] : підручник / Анатолій Юрійович Парфіненко, Вадим Ігоревич Сідоров, Ольга Олександрівна Любіцева. – 2-ге вид., перероб. і допов. – К. : Знання, 2015. – 552 с.
7. Теоретичні основи країнознавства : підручник / Н.В. Антонюк, М.П. Мальська, Ю.С. Занько, Н.М. Ганич. – К. : Знання, 2011. – 326 с.
8. Алешугіна Н. О. Туристичне країнознавство у таблицях і схемах : [навч.пос.] / Н. О. Алешугіна, О. О. Зеленська, І. В. Смаль / За ред. І. В. Смаля. - 2012. – 416 с.
9. Семенов, В. Ф. Туристичне країнознавство [Текст] : навч. посіб. / В. Ф. Семенов ; Одеський нац. екон. ун-т. – 2-ге вид., допов. та випр. – Херсон : Грінь Д. С. , 2013. – 392 с.

Додаткова

1. Стафійчук В.І. Туристичне країнознавство: туристичні ресурси світу. Європа, Азія, Австралія та Океанія : [навч. посіб.] / В. І. Стафійчук, О. Ю. Малиновська. - К. : Альтерпрес, 2009. - 427 с.
2. Масляк П.О. Країнознавство : підруч. для студ. та викл. вищ. навч. закл. / П. О. Масляк. – К. : Знання, 2008. – 292 с.
3. Кузик С.П. Географія туризму : навчальний посібник / С.П. Кузик ; МОНУ ; Львів. нац. ун-т ім. І. Франка, Географічний ф-т. – Київ : Знання, 2011. – 271 с.
4. Ігнат'єв П.М. Країнознавство. Країни Азії: Навч. посібник. – Чернівці: Книги- XXI, 2004. – 384 с. – Бібліогр.: в кінці тем.
5. Географічні аспекти розвитку туризму (на прикладі України та Польщі): монографія / В.Г. Явкін, В.П. Руденко, В.М. Андрейчук, О.Д. Король та ін. – Чернівці: Чернівецький національний університет, 2010. – 344 с.
6. Юрківський В.М. Країни світу: Довідник. – 2-е вид. – К.: Либідь, 2001. – 368 с.

Інформаційні ресурси

<http://www2.unwto.org/ru>. – Всесвітня туристична організація. -
<http://www.countries.ru/index.cgi?pid=5> – сайт про країни світу.
<http://tourlib.net/> – Все о туризме. Туристическая библиотека. –
<http://whc.unesco.org>. – Офіційний сайт Світової спадщини ЮНЕСКО
<http://www.turafisha.com.ua> – Каталог стран мира.
<http://www.mirturisma.com.ua> – Страны мира. Мир туризма.
<http://www.geograf.at.ua> - Географія. Країни світу.
<http://www.travel.search.ua> – Туристический атлас мира.
<http://www.www.turne.com.ua> – Страны мира и курорты